

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
FOUNDATION FOR ECONOMIC & INDUSTRIAL RESEARCH

Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα, Τηλ.: 210 92 11 200-10, Fax: 210 92 33 977, www.iobe.gr
11 Tsami Karatassou, 117 42 Athens, Greece, Tel.: +30 210-9211 200-10, Fax: +30210-9233 977

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2014

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Παρουσίαση μελέτης του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) με θέμα τη φορολογία των καπνικών προϊόντων στην Ελλάδα

Το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) είναι ιδιωτικός, μη κερδοσκοπικός, κοινωφελής, ερευνητικός οργανισμός. Ιδρύθηκε το 1975 με δύο σκοπούς: αφενός να προωθεί την επιστημονική έρευνα για τα τρέχοντα και αναδυόμενα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας και αφετέρου να παρέχει αντικειμενική πληροφόρηση και να διατυπώνει προτάσεις, οι οποίες είναι χρήσιμες στη διαμόρφωση πολιτικής. Η δραστηριότητα του IOBE μέσα στην ελληνική κοινωνία χαρακτηρίζεται από μια μοναδικότητα, αφού είναι ο μόνος ανεξάρτητος, αδέσμευτος οργανισμός που ασχολείται με τα μείζονα ζητήματα της οικονομίας και έχει βασική επιδίωξη να παρεμβαίνει έγκαιρα, να επισημαίνει, δηλαδή, σήμερα τα κρίσιμα ζητήματα του μέλλοντος και να προτείνει λύσεις.

Η ενίσχυση των δημοσίων εσόδων και ο περιορισμός του παράνομου εμπορίου καπνικών προϊόντων είναι εφικτό να συντελεστούν μέσα από μια προσεκτική επανεξέταση της φορολογίας των καπνικών προϊόντων.

Αυτό είναι το βασικό συμπέρασμα μελέτης του IOBE σχετικά με το πλαίσιο φορολόγησης των καπνικών προϊόντων στην Ελλάδα, η οποία παρουσιάστηκε σε συνέντευξη τύπου που παραχώρησε στις 25/9/2014 το Ίδρυμα.

Στη μελέτη αναφέρεται επίσης ότι η φορολογία στα καπνικά προϊόντα έχει φτάσει ή ξεπεράσει τα όριά της και κάθε προσπάθεια αύξησής της είναι ιδιαίτερα πιθανό ότι θα οδηγήσει σε μείωση των δημοσίων εσόδων και επέκταση του παράνομου εμπορίου.

Ειδικότερα, το ύψος και η δομή της φορολόγησης των καπνικών προϊόντων στην Ελλάδα έχουν μεταβληθεί δραστικά τα τελευταία χρόνια με στόχο την ενίσχυση των δημοσίων εσόδων. Σύμφωνα με τη μελέτη του IOBE, η αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης έχει αρνητικές επιπτώσεις στην αγορά καπνικών προϊόντων, με προεκτάσεις στα έσοδα που εισπράττει το κράτος.

Η νόμιμη αγορά καπνικών προϊόντων ακολουθεί συνεχή πτωτική πορεία, με τη συνολική μείωση του όγκου πωλήσεων την περίοδο 2009-2013 να φτάνει το 36% και της αξίας πωλήσεων το 52%. Στο μεταξύ, σχετικές έρευνες καταγράφουν διόγκωση των πωλήσεων παράνομων τσιγάρων και χύμα καπνού, οι οποίες το 2014 εκτιμάται ότι θα καλύπτουν κατά μέσο όρο το 22% της συνολικής αγοράς καπνικών προϊόντων.

Εκτός από τις επιπτώσεις της βαθιάς ύφεσης που διέρχεται η ελληνική οικονομία, στην πτώση της αγοράς και στην άνοδο του παράνομου εμπορίου καπνικών προϊόντων συνέβαλαν οι αυξήσεις των φορολογικών συντελεστών από το 2010. Μεταξύ 2009 και 2014, ο συντελεστής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ) στα τσιγάρα αυξήθηκε κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ η συνολική φορολογική επιβάρυνση στα τσιγάρα πλησιάζει πλέον το 86% της Μέσης Σταθμισμένης Λιανικής Τιμής (ΜΣΛΤ). Ακόμα μεγαλύτερη είναι η επιβάρυνση του λεπτοκομμένου καπνού (στριφτά τσιγάρα), η οποία ξεπερνά το 92% της ΜΣΛΤ του. Ως αποτέλεσμα, σε σύγκριση με την ΕΕ-28, η φορολογική επιβάρυνση ως ποσοστό της ΜΣΛΤ στην Ελλάδα είναι από τις υψηλότερες σε όλες τις κατηγορίες καπνικών προϊόντων.

Παρά το γεγονός ότι την περίοδο 2009-2014 η συνολική φορολογική επιβάρυνση ανά φορολογική μονάδα καπνικών προϊόντων αυξήθηκε κατά 63%, τα έσοδα για το κράτος το 2014 αναμένονται χαμηλότερα από το 2009. Επιπλέον, οι σημαντικές αυξήσεις στους συντελεστές ΕΦΚ και ΦΠΑ δεν είχαν την αναμενόμενη απόδοση εσόδων καθώς συστηματικά παρουσίασαν αρκετά μεγάλες αποκλίσεις έναντι των στόχων του κρατικού προϋπολογισμού. Παρόλα αυτά, η φορολογία των καπνικών προϊόντων εξακολουθεί να αποτελεί μία από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων για το κράτος: το 2013 περίπου 3,2 δισ. ευρώ ή το 7,8% των συνολικών φορολογικών εσόδων εισέρευσαν στα κρατικά ταμεία από τον ΕΦΚ και το ΦΠΑ καπνικών προϊόντων.

Οι αρνητικές συνέπειες των ανωτέρω εξελίξεων για την εφοδιαστική αλυσίδα καπνικών προϊόντων, τα δημόσια ταμεία και τη δημόσια υγεία καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων αντιμετώπισης της παράνομης διακίνησης καπνικών προϊόντων.

Στη μελέτη εξετάζονται επίσης εναλλακτικά σενάρια φορολόγησης των καπνικών προϊόντων και προσδιορίζονται οι επιπτώσεις στα φορολογικά έσοδα του κράτους και στην πορεία της νόμιμης και παράνομης αγοράς καπνικών προϊόντων για την περίοδο 2014-2016.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης δείχνουν ότι λόγω του παράνομου εμπορίου η φορολόγηση έχει φτάσει και ενδεχομένως έχει ξεπεράσει τα όριά της στην αγορά καπνικών προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα, η περαιτέρω αύξηση του ΕΦΚ στα καπνικά προϊόντα φαίνεται να οδηγεί σε μείωση των φορολογικών εσόδων και σε άνοδο της παράνομης αγοράς, ενώ η ελάφρυνση του φόρου αναμένεται να αυξήσει τα έσοδα του κράτους, περιορίζοντας ταυτόχρονα την παράνομη αγορά καπνικών προϊόντων. Επομένως, η προσεκτική επανεξέταση του πλαισίου φορολόγησης καπνικών προϊόντων μπορεί να συμβάλει στην ανάσχεση του παράνομου εμπορίου καπνικών προϊόντων, με θετικά αποτελέσματα τόσο στα δημόσια έσοδα, όσο και στις προοπτικές βιωσιμότητας των επιχειρήσεων του κλάδου, καταλήγει η μελέτη του IOBE.

Στο παρακάτω link θα βρείτε την παρουσίαση της μελέτης

http://www.iobe.gr/docs/research/RES_04_25092014_PRE_GR.pdf